

دریا

درس پانزدهم

دریا آنقدر بزرگ است که از
این طرف تا آن طرف آسمان را
گرفته است. آب دریا مانند
آینه ای بزرگ است که عکس
آسمان در آن پیدا است.

هر کجا چشم می رود، آب است
از افق تا افق، همه دریا است
آب، آینه ای است پهناور
صورت آسمان، در آن پیدا است

گرما و روشنی خورشید به آب
سرد دریا می تابد و آن را گرم
می کند. موج های دریا، پشت
سر هم بالا و پایین می شوند.

خنده ی گرم و روشن خورشید
بر تن سرد آب می ریزد
موج از پشت موج می آید
موج در پیش موج می خیزد

دریا خود را مانند دامنی نرم می‌کشد آب، دامنش را نرم
روی ماسه‌های ساحل می‌کشد. بر تن پاک ماسه‌های کبود
هنگامی که آب دریا به ساحل می‌خورد، ساحل از نوازش آب
لذت می‌برد و بی خیال و آرام به خواب می‌رود.
ساحل بی خیال خواب آلود

مانند ماهی در آب زلال دریا شنا
می‌کنم. آسمان خوش منظره و
دریا آرام است زندگی با من
مهربان است و من خوش حال
هستم.

می‌شوم شاد و می‌زنم غوطه
مثل ماهی، میان آب زلال
آسمان دل‌گشا و دریا رام
زندگی مهربان و من خوش حال

محمود کیانوش

«دریا»

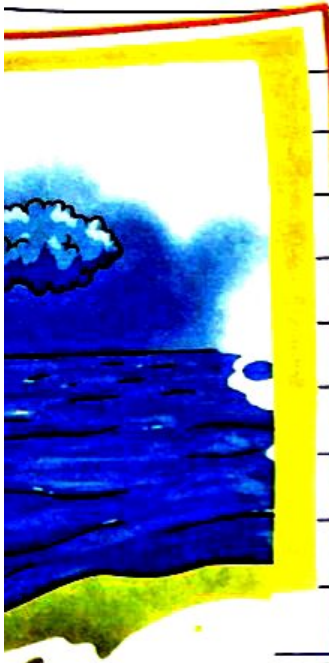
وختنی ها

آشنایی با مفرد تشبیه

ساخت دوازدهمهای جدید با ترکیب (کلمه + دهه) و درک معنای آن

دقت به دریا به عنوان یکی از جواهرهای زیبای طبیعت

شناخت جمله های هر بند به عنوان تکمیل کننده ی جمله ی اول بند (جمله ی اصلی)

هی کلمات

کلمات هم معنی

افق: اطراف آسمان

کبود: آبی تیره

کبود: آبی تیره

می خیزد: بلند می شود، بر می خیزد

دل گشا: ... خوشش می تپد - با صفا

رام: آرام - اهلی

غوطه زدن: ... فرو بردن در آب

زالال: صاف و شفاف

پهناور: وسیع

کلمات مخالف

پیدا ≠ پنهان

گرم ≠ سرد

می رود ≠ می آید

روشن ≠ تاریک

پشت ≠ رو

نرم ≠ سفت

پای ≠ آلوده - کثیف

کبود ≠ روشن

خواب آلود ≠ بیدار

زالال ≠ کدر

دل گشا ≠ دل گیر

رام ≠ وحشی

کلمات هم خانواده

پهناور، پهنا، پهن

پاک، پاکیزه، پاکیزگی

خند، لبخند، پوزخند

صورت، تصویر، مصور

موج، مواج، موجی

لذت، لذیذ، لذت بخش

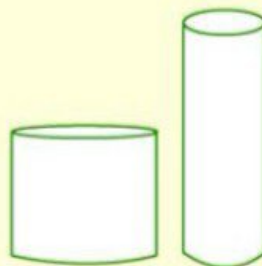
دمای هوای یک شهر در روزها و ساعت‌های مختلف یک هفته در جدول زیر نشان داده شده است. هرچه هوا گرم‌تر باشد، عددی که دمای هوا را نشان می‌دهد، بیشتر است.

روز / ساعت	۴ صبح	۸ صبح	۱۲ ظهر	۴ بعدازظهر	۸ بعدازظهر	۱۲ شب
شنبه	۲	۲ درجه ۴	۸ درجه ۱۲	۴ درجه ۱۶	۶ درجه ۱۰	۵ درجه ۵
یکشنبه	۰	۲	۱۰	۸	۸	۴
دوشنبه	۱	۱ درجه ۲	۶ درجه ۸	۲ درجه ۱۰	۴ درجه ۶	۲ درجه ۴
سه‌شنبه	۲	۴	۱۴	۱۲	۱۰	۸
چهارشنبه	۳	۱ درجه ۴	۱۵	۴ درجه ۱۹	۳ درجه ۱۲	۵ درجه ۷
پنجشنبه	۴	۵	۱۸	۱۷	۱۵	۱۰
جمعه	۴	۶	۱۷	۱۵	۱۲	۹

بیشترین دما در چه روز و چه ساعتی بوده است؟ بیشترین دما روز چهارشنبه ساعت ۱۲ ظهر
 کمترین دما در چه روز و چه ساعتی بوده است؟ کمترین دما روز یکشنبه ساعت ۴ صبح
 بیشترین تغییرات دما در روزهای شنبه، دوشنبه و چهارشنبه در چه زمانی اتفاق افتاده است؟
 بیشترین تغییر دما در این روزها از ساعت ۸ صبح تا ۱۲ ظهر اتفاق می‌افتد

بگرد و پیداکن

به شکل‌های مقابل استوانه می‌گویند.

در تصویر روبه‌رو شکل‌های استوانه‌ای را با علامت X مشخص کنید.

تمرین

۱- مدیر دبستانی تعداد دانش‌آموزان علاقه‌مند به ورزش‌های فوتبال، والیبال و بسکتبال را در پایه‌های چهارم، پنجم و ششم پیدا کرد و در جدول زیر نوشت. با توجه به این اطلاعات، به سؤال‌ها پاسخ دهید.

ششم			پنجم			چهارم		
ب	و	ف	ب	و	ف	ب	و	ف
۱۰	۱۲	۱۰	۱۴	۱۰	۱۲	۸	۱۲	۱۴

تعداد دانش‌آموزان علاقه‌مند به این سه ورزش در کلاس پنجم چند نفر است؟ $۱۴ + ۱۰ + ۱۲ = ۳۶$

تعداد علاقه‌مندان به فوتبال چند نفر است؟ $۱۰ + ۱۲ + ۱۴ = ۳۶$

تعداد علاقه‌مندان به بسکتبال در کدام کلاس از بقیه بیشتر است؟ **پنجم**

در کدام کلاس بیشترین تعداد علاقه‌مند به فوتبال وجود دارد؟ **چهارم**

بازیکن دور	کیوان	بهرام
دور ۱	۱۲۵	۱۰۰
دور ۲	۱۲۵	۱۰۰
دور ۳	۱۵۰	۱۰۰
دور ۴	۱۰۰	۱۵۰
جمع	۵۰۰	۴۵۰

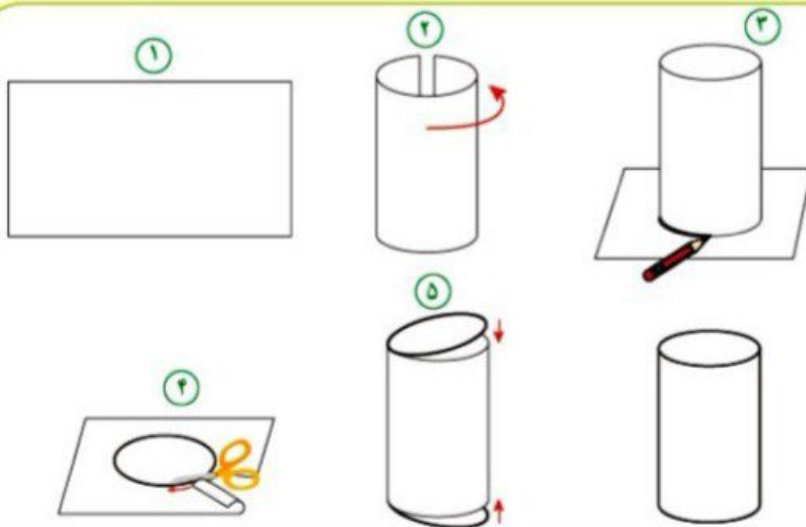
۲- کیوان و بهرام با هم بازی می‌کنند. هر کس که جمع امتیازاتش بیشتر باشد، برنده است.

این جدول نشان می‌دهد که هر یک از آن دو چند امتیاز گرفته است. چه کسی و با چه

مقدار اختلاف امتیاز برنده می‌شود؟ **کیوان با اختلاف ۵۰ امتیاز برنده است**
 $۵۰۰ - ۴۵۰ = ۵۰$

کاردستی بساز

با توجه به شکل‌های زیر یک استوانه بسازید.

۱- یک برگه کاغذ بردارید.

۲- مانند شکل دو سر برگه را به هم بچسبانید.

۳- شکل ساخته شده را روی کاغذ بگذارید و دور دهانه‌ی آن خط بکشید.

۴- دو دایره به اندازه دهانه شکل ببرید.

۵- بالا و پایین شکل را با آن دو دایره ببوشانید.

علوی

۳ $12 \div 3 = \bigcirc \div 2$ در این عبارت عددی، چه عددی را نشان می‌دهد؟

۸ (۴)

۶ (۳)

۴ (۲)

۲ (۱)

۴ حاصل ضرب دو عدد ۵۴ و حاصل جمع آن‌ها ۱۵ است. آن دو عدد کدامند؟

$$\square \times \bigcirc = 54$$

$$\square + \bigcirc = 15$$

۵ بین دو عدد ۲ و ۵ عددهایی را پیدا کن که حاصل ضرب آن‌ها از ۱۴ کوچک‌تر و از ۱۰ بزرگ‌تر باشند.

$$10 < \square \times \bigcirc < 14$$

۶ عددی را دو برابر کرده‌ایم. حاصل آن با عددی که چهار برابر شده است، یکسان و برابر ۱۶ می‌باشد. آن دو عدد را پیدا کن.

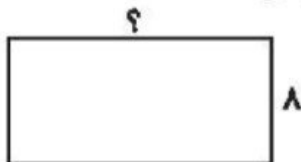
۷ عددی را در خودش ضرب کرده‌ایم و به حاصل آن ۴ واحد اضافه کردیم، جواب ۸۵ شد. آن عدد را پیدا کن.

۸ مساحت مربعی ۲۶ سانتی‌متر مربع است. اندازه ضلع آن چند سانتی‌متر است؟

$$\square \times \square = 26$$

۹ مساحت مربعی ۸۱ متر مربع است. محیط آن چند متر است؟

۱۰ عرض زمین مستطیل شکلی ۸ متر است. اگر طول آن دو برابر عرض باشد، مساحت آن چقدر است؟

۱۱ سه برابر شعاع دایره‌ای ۱۵ سانتی‌متر است. قطر دایره چند سانتی‌متر است؟

